

תוכן עניינים

1.	סקירת ספרות	
1.1.	מחלות קרדיווסקולריות.....	1
1.2.	השמנה בילדות : שכיחות וגורמי סיכון.....	1
1.3.	מרקרים להשמנה ומדדי סיכון למחלות קרדיווסקולריות	1
1.4.	השפעות אתניות על השמנה בילדות.....	2
1.5.	השמנה מילדות לגיל ההתבגרות, הבדלים בפרופיל הקרדיו-מטבולי על פי קטגוריית השמנה (מתונה vs חמורה).....	3
1.6.	קשר בין טרשת עורקים והשמנה בילדות.....	3
2.	השערת מחקר.....	4
3.	רשימה ביבליוגרפית.....	5

1. סקירת ספרות

1.1 מחלות קרדיווסקולריות

באירופה, ובכלל בעולם, הגורם תמותה הנפוץ ביותר הינו מחלות לא מדבקות, וביניהן, מחלות קרדיווסקולריות (CVDs) תופסות את החלק הגדול ביותר. יותר ויותר ניתן לאתר את מקור המחלות קרדיווסקולריות בילדות, וזאת לאור העלייה בשכיחות השמנת ילדים, אשר לרב נמשכת גם בבגרות והינה מלווה על ידי גורמי סיכון קרדיווסקולריים נוספים כגון יתר לחץ דם ודיסליפידמיה (Martin et al., 2015).

1.2 השמנה בילדות: שכיחות וגורמי סיכון

השמנת יתר חמורה הינה תופעה ההופכת להיות יותר ויותר שכיחה. נתונים מארצות הברית מראים כי חלה עלייה של 130% בהשמנת יתר בקרב מבוגרים בשני העשורים האחרונים. גם שכיחות התופעה בקרב ילדים עלתה משמעותית, עם השלכות פסיכולוגיות ובריאותיות בגיל בוגר. מחקרי חתך מראים כי בגילאים 2 עד 19 שעורי השכיחות של השמנת ילדים נעים בין 6.4 לבין 9.1%. כמו כן נמצא כי פרופיל הסיכון הקרדיו-מטבולי של ילדים הסובלים מהשמנת יתר חמורה, יותר גרוע ביחס לפרופיל של ילדים הסובלים מהשמנה מתונה (Marcus, Foster, & El Ghormli, 2014).

מספר גורמים משפיעים על השמנה בילדות: השמנה בקרב ההורים, משקל לידה, עישון במהלך ההריון, עישון של ההורים, סטטוס סוציו-אקונומי (Burke, 2006).

1.3 מרקרים להשמנה ומדדי סיכון למחלות קרדיווסקולריות

השמנה בילדות מובילה לשינויים קרדיו-מטבולים בעלי השלכות גם בחיים הבוגרים. ילדים הסובלים מהשמנת יתר נוטים לתנגודת לאינסולין, אי סבילות לגלוקוז (IGT - Impaired glucose tolerance) ודיסליפידמיה (רמות שומנים לא תקינות בדם) (Burke, 2006). תנגודת אינסולין ורמות ליפידיות חריגות במהלך הילדות מובילות לשינויים מבניים בכלי הדם שנמדדים על ידי הממד (Intima Media) (IMT Thickness): עובי העורק התרדמני מוגבר נמצא בקורלציה עם גורמי סיכון וסקולריים, מחלת עורקים כלילית ויכול לנבא סבירות של אירועים קרדיווסקולריים (Raitakari, Juonala, & Viikari, 2005). השמנה בקרב ילדים קשורה לעלייה במסת החדר השמאלי וללחץ דם מוגבר: במחקר אורך הנערך באוסטרליה נמצא כי מהנבדקים שסבלו מעודף משקל או השמנת יתר בגיל 9, 53% מהגברים ו-32% מהנשים סבלו מלחץ דם מוגבר או היו בסיכון לכך בגיל 25. השמנת יתר בילדות מגבירה את הסיכון להיות באחוזון העליון של מדד IMT בחיים בוגרים ב-25%. כמו כן, היא קשורה למסה מוגברת של החדר ולהתפתחות טרשת עורקים: ניתוחים פוסט-מורטם בילדים ומתבגרים מצביעים על נוכחות נגעים טרשתיים פרהקליניים שהיקפם נמצא

בקורלציה עם מידת ההשמנה וגורמי סיכון קרדיווסקולרים כולל עישון, רמת הכולסטרול שאינו HDL ויתר לחץ דם (Burke, 2006; Pires et al., 2015).